

SŁOWO

Wilno, Czwartek 9 lutego 1928 r.

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3 Telefon: redakcji 243, administracji 238, drukarni 253

W ogłoszeniach ogłoszenia z ogłoszeniem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. w tygodniu 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr 80259.

W sprzedaży detalicznej cena pojedynczego — 20 groszy. Opiata posłowa klasyczna 1500. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

ODDZIAŁY:

SARANOWICZE — ul. Szosowa 172
BRASŁAW — ul. 3-go Maja 64
DUKSZY — ul. Gm. Barbeckiego 10
DUNILOWICZE — ul. Wileńska 1
GLEBOKIE — ul. Zamkowa 80
GRODNO — Plac Batorego 8
KAMIEŃ KOSZYRSKI — Związek Ziemian
LIDA — ul. Majora Mackiewicz 63

NIEMIŃ — ul. Ratuszowa
NOWOGRÓDEK — ul. Mickiewicza 26
NOWOSWIECIANY — ul. Wileńska 28
POSTAWY — Rynek 19
STOLPCE — ul. Piłsudskiego 3
ST. ŚWIECIANY — ul. Rynek 9
SWIR — ul. 3-go Maja 5
WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24

Nowe wybory w Austrii.

Napężenie między rządem austriackim a opozycją doznało w ostatnich dniach ponownego zaostreżenia. Przyczyną zjawiska tego jest głównie nowa taktyka rządu wobec zwolenników socjaldemokratów w wojsku, żandarmerji i policji, która to taktyka zmierza zupełnie jawnie do nowego ograniczenia wpływów opozycji w organizacjach państwowych. W związku z tem w łonie partji socjaldemokratycznej wzięły górę znowuż żywioły lewicowe, które występują, jak wiadomo, z całą energią przeciwko współpracy ze stronnictwami mieszczańskimi.

Zmiana nastrojów w obozie opozycyjnym zaczyna się już ujawniać w parlamencie austriackim, głównie zaś w komisjach sejmowych, gdzie opozycja przeszła do jawnego sabotażu wszelkich projektów i wniosków rządowych. Rząd austriacki znalazł się przeto ponownie w bardzo trudnej sytuacji. Pod koniec bieżącego miesiąca kończy się dwumiesięczne przewrót budżetowe, a dlań jeszcze nie ma rząd żadnych gwarancji, że do tego terminu komisja finansowo-skarbową rozpatrzy preliminarz budżetowy.

Jeszcze większe trudności ma rząd do zwalczania w związku z projektowaną nowelą do ustawy o ochronie lokatorów. Wszystkie to razem wzięwszy, wytwarza sytuację nader skomplikowaną, i zachodzi obawa, że parlament nie będzie zdolnym do jakiegokolwiek pracy twórczej. Nic więc dziwnego, że w kręgach politycznych zaczyna się ostatnio coraz częściej mówić o nowych wyborach, jako o jedynym wyjściu z obecnej sytuacji. Zaznaczyć wypada — co jest objawem wielce charakterystycznym — parja chrześcijańsko-społeczna zdecydowana jest na wypadek nowych wyborów z nikim nie zawierając bloków i we wszystkich okręgach wystawić własne listy wyborcze. O ileby istotnie dojdło do tego, to partja wielkoniemiecka znalazłaby się w sytuacji nader przykrej. Wielkoniemiecy znakiem sobie uświadomili, iż w parlamencie obecnym mają swych przedstawicieli jedynie z łaski chrześcijańsko-społecznych, z którymi przed wyborami zawarli blok wyborczy. Wobec tego należy się spodziewać, że partja wielkoniemiecka podejmie kroki w kierunku porozumienia się z agrariuszami i zawarcia z nimi bloku wyborczego. Na uwagę zasługuje dalej fakt, że na prowincji w czasach ostatnich wzrasta się nie zadowolenie z powodu obecnego kursu politycznego kół rządowych.

W szczególności przedmiotem ożywionej krytyki jest polityka rządu wobec wojska i żandarmerji. Austriacka opinia publiczna daje coraz wyraźniej do zrozumienia swą niechęć do rozpolitykowania armji i żandarmerji, domagając się pozbawienia osób wojskowych prawa wyborczego. Nie ulega wątpliwości, że zarządzenie takie w wielkim stopniu ułatwiłoby ostateczne rozgraniczenie walki między obu wielkimi obozami politycznymi.

Na ogół sytuacja polityczna w Austrii staje się coraz krytyczniejszą, tak że spodziewać się można, iż wkrótce czy później dojdzie tu do rozwiązania sejmiku i rozpisanie nowych wyborów.

Podróż ks. kard. Hlonda

WUERZBURG, 8 II. PAT. Wczoraj wieczorem przybył tu Prymas Polski ks. kardynał Hlond. W dekorowanych salach dworca witali go doświadczeni goście biskup mejszowski wraz z kapitułą, delegację młodzieży ze sztandarami i orkiestrą oraz bardzo licznie zebrana publiczność. Mejszowski biskup wyjadł na cześć ks. kardynała Hlonda przyjeżdżającego z Austrii, gdzie się uroczyste powitanie w zakładzie Oo. Salezjanów z udziałem biskupa, duchowieństwa, przedstawicieli władz, miast, prasy i społeczeństwa. Jutro rano ks. kardynał wyjeżdża do Trewiru i Kolonii.

Rozdział długów pomiędzy państwa sukcesyjne.

WIEDEN, 8 II. PAT. W najbliższych dniach rozpocznie się tu rokowania w sprawie rozdziału długów przedwojennych pomiędzy poszczególnymi państwami sukcesyjnymi. Będzie to ostatnia wewnętrzna narada państw sukcesyjnych, zainicjowana przez komisję odszkodowawczą po odczuciu paryskiej konferencji listopadowej.

Statek z cukrem w ogniu.

LONDYN, 8 II. PAT. W dokach londyńskich spłonął statek „Triville” załadowany cukrem. Szkody są znaczne.

Odpowiedź polska na notę Voldemarasa

wystosowana będzie jutro

WARSZAWA, 8 II. (tel. wł. Słowa). Jak się dowiadujemy z dobrze poinformowanych źródeł, odpowiedź rządu polskiego na ostatnią notę Voldemarasa w sprawie rokowań wstępnych polsko-litewskich ma być wysłana jutro lub najdalej pojutrze. Odpowiedź polska jest już gotowa i zapewne po wysłaniu zostanie ogłoszona. Treścią noty jest ściśle sprecyzowanie stanowiska Rządu Polskiego wobec wykrętnych odpowiedzi premiera Voldemarasa na pierwszą notę Min. Zaleskiego.

Rokowania handlowe z Niemcami wznowione będą w marcu.

WARSZAWA, 8 II. (tel. wł. Słowa). Dowiadujemy się ze źródeł miarodajnych, że pertraktacje handlowe z Niemcami w sprawie zawarcia prowizorjum handlowego zostaną na nowo podjęte dopiero w końcu marca lub początku kwietnia. Do tego czasu mają być załatwione kontyngenty dla Niemiec oraz sprawa wprowadzenia waloryzacji cę, od czego zależne jest wznowienie rokowań na terenie warszawskim.

Narady gospodarcze niemiecko-sowieckie

BERLIN, 8—II. PAT. Dziś w południe przybyła tu delegacja sowiecka na narady gospodarcze niemiecko-sowieckie. W skład delegacji sowieckiej wchodzi pp. Schleicher, Hausman i Rozenblum. Poza tem przybyli wraz z delegacją prezes rosyjskiego banku państwowego Scheinman i komisarz ludowy do spraw komunikacji Rudausk. Dziś wieczorem odbędzie się na cześć delegacji sowieckiej przyjęcie w ambasadzie sowieckiej w Berlinie. Ze strony niemieckiej naradę kierować będzie dyrektor ministerjalny w urzędzie spraw zagranicznych Walroth i przedstawiciel ministerstwa gospodarki Schiffer.

Premier Vukicewicz zgłasza dymisję rządu.

BIAŁOGRÓD, 8—II. PAT. Po uchwaleniu ustawy skarbowej przez parlament grupa radykałów zebrana na posiedzeniu wysłuchała deklaracji premiera Vukicewicza, który zapowiedział, że ma zamiar złożyć dziś dymisję całego gabinetu, aby wyjaśnić sytuację, która się wytworzyła na skutek niedawnej dymisji ministrów należących do stronnictwa demokratycznych.

BIAŁOGRÓD, 8—II. PAT. Dziś w godzinach popołudniowych premier Vukicewicz wręczył królowi dymisję gabinetu. Dymisja została przyjęta.

Wielka pożyczka Jugosławji.

BIAŁOGRÓD, 8 II. PAT. Minister finansów Bohdan Marinkowicz, który powrócił z zagranicy oświadczył w wywiadzie dziennikarskim, że podpisane zostały wstępne umowy o pożyczkę angielsko-amerykańską, udzielaną przez konsorcjum z Rothschildem z Londynu na czele. Całość pożyczki wyniesie 50 milionów funtów szterlingów. Pierwsza tranża wyłożona będzie przed kwietniem w kwocie 12 milionów funtów szterli i przeznaczona będzie na cele stabilizacji dinara i na roboty publiczne.

Krok ku unifikacji Niemiec.

BERLIN, 8 II. PAT. Komisja budżetowa Reichstagu przyjęła dziś większością 14 głosów przeciwko 13 wnioskowi, zapowiadając zniesienie w przyszłym roku poselsstwa Rzeszy Niemieckiej w Monachium. Dzienniki prawicowe nazywają przyjęcie dziś przez komisję budżetową wniosek pierwszym wielkim atakiem stronnictw lewicowych, przeciwko istnieniu poszczególnych państw związkowych i początkiem akcji, zdążającej do unifikacji Rzeszy. Dzienniki te w swoich krytycznych wystąpieniach podkreślają równocześnie, że należąca do koalicji rządowej partja ludowa ministrowi Siresmanna głosowała tym razem wraz z opozycją lewicową.

10 milionów marek dla Śląska niemieckiego.

BERLIN, 8—II. PAT. Rząd pruski niezależnie od akcji pomocy dla Prus Wschodnich rozpoczął w szerokim zakresie akcję stabilizacyjną na rzecz obszarów granicznych przedewszystkiem Śląska niemieckiego. Komisja główna sejmiku pruskiego uchwalała wyasygnować dodatkowo do budżetu na rok 1927 kwotę 10 milionów marek na obszary wschodnie i zachodnie z czego 7 milionów przeznaczono na obszary wschodnie. Jednocześnie uchwalono wstawić do budżetu tegorocznego taką samą kwotę.

Prezes Landsbundu u min. Hergta,

BERLIN, 8 II. PAT. „Vossische Ztg” donosi, że wicekanclerz ministerstwa sprawiedliwości Hergt przyjął dziś w zastępstwie chorego kanclerza prezydium Landsbundu Rzeszy, które wręczyło mu rezolucję uchwaloną na odbytym niedawno kongresie Landsbundu. Rezolucja ta zawierała między innemi punkt, domagający się niezawierania traktatu handlowego z Polską. Odpowiedź udzielona przez wicekanclerza delegacji Landsbundu dotychczas nie została jeszcze ogłoszona.

Mord kapturowy czarnej Reichswehry

BERLIN, 8 II. PAT. W miejscowości Greisenhagen na Pomorzu polleja wykryła wskutek anonimowego doniesienia morderstwo, które według wszelkich posłań pozostało w związku z tajemnymi mordami kapturowymi czarnej Reichswehry. Władze na podstawie doniesienia od pewnego robotnika wykryły w podanym miejscu trup zamordowanego przez członków formacji monarchistycznej Rosbacha robotnika Schmida. Aresztowano cały szereg osób, które w swoim czasie brały czynny udział w czarnej Reichswehrze.

Wywiad z prof. Birzyską.

„Nowy Dziennik” przynosi wywiad z prof. Birzyską, w którym oświadczył on, że zamierza przedewszystkiem zapoznać się z polskimi ośrodkami uniwersyteckimi, przyczem dodał, że zwrócił jego uwagę wielką uprzejmość z jaką podejmowano go wszędzie. Minister Dobrucki przyrzekł zająć się sprawą szkolnictwa litewskiego na Wileńszczyźnie. Na pytanie, jak się przedstawia działalność uniwersytetu kowieńskiego w odniesieniu do literatur słowiańskich prof. Birzyska oświadczył: Mamą specjalną katedrę literatur słowiańskich. Literaturę polską wykłada dziekan naszego wydziału filozoficznego Krzyw-Mickiewicz, który jest również literatem. Co do szkolnictwa oświadczył prof. Birzyska, że Litwa posiada 50 szkół średnich, z czego 10 hebraj-

Polityka zagraniczna Łotwy.

Przyszła polityka zagraniczna Łotwy nie przesłaje być tematem najbardziej aktualnym w sferach politycznych państw bałtyckich. Dzieje się to z tego powodu, iż dotychczasowy minister lewicowego gabinetu dokonał w tej dziedzinie pewnego rodzaju przewrotu i złamał tradycję zagranicznej polityki Łotwy, która nieomal bez żadnych zmian, dataowała się od czasów Mejerowicza. Orientacja na wschód sowiecki, jest najmniej popularną orientacją w Rydze. Widzieliśmy jednak, jak za pomocą różnych kombinacji na terenie parlamentarnym, przy pomocy pewnych wpływów i sztuczek dyplomatycznych, zainteresowanych w takim a nie innym kierunku polityki zagranicznej dyplomatów akredytowanych w Rydze, minister Zeelens zwycięsko prowadził swe dzieło, mimo protestów całej opinii. Ogólnie zatem panuje przekonanie, iż z chwilą zmiany gabinetu zmieni się i polityka zagraniczna Łotwy, którą kierować będzie dotychczasowy poseł w Kownie, p. Balodis.

W sprawie tej wypowiadaliśmy się już kilkakrotnie. Z tych wiadomości jakie nadchodzą z Rygi wydaje się, że w przypuszczeniach naszych co do wytycznych, jakich się będzie trzymał p. Balodis, nie omyliłmy się. W ten sam sposób wypowiadają się też prawicowe dzienniki łotewskie. Organ największego na Łotwie stronnictwa, związku włościańskiego, zamieścił niedawno artykuł, w którym kategorycznie zapowiada, że kurs polityki zagranicznej ulec musi kardynalnej zmianie. Należy zaznaczyć, że stronnictwo włościańskie wchodzi w obecną koalicję rządową i posiada tam ważki głos.

Pewne zaniepokojenie, z tego powodu wykazuje prasa moskiewska, która oczywiście wychwała pod niebiosa min. Zeelensa i jego politykę i nawołuje Łotwę do kontynuowania dotychczasowej taktyki. Ciekawy też artykuł ukazał się w tej sprawie w nowym rządowym organie Kowna „Lietuvos Aidas”. Widać w nim też pewne zaniepokojenie.

Ostatnio kwestia walki z lewicą a zwłaszcza z socjal-demokratami postawiona była na Litwie tak ostro, że prasa litewska obawiała się w czemkolwiek pochwałać rządy socjal-demokratów na Łotwie, pomimo, iż były one na rękę polityce kowieńskiej, ze względu na ich nieprzejrzany stosunek do Polski. Obecnie jednak „Lietuvos Aidas” zdobył się na odwagę i wypowiedział się z uznaniem, aczkolwiek bardzo ostrożnie, o polityce ministra Zeelensa, wyrażając jednocześnie nadzieję, że p. Balodis będzie się trzymał, w pewnym stopniu, starej linii. Przytem organ kowieński wyraża obawę, ażeby stronnictwo włościańskie na Łotwie nie zechciało wywrzeć wpływu na p. Balodisa w kierunku odwrotnym.

W deklaracji nowego gabinetu łotewskiego, polityka zagraniczna ledwo była poruszona i to w zdawkowych wyrazach. Poza cytowanymi już u nas wywiadem „Idische Stimme” z p. Balodisem nie posiadaliśmy żadnych urzędowych enuncjacji w tej sprawie. Obecnie nowy minister łotewski przyjął przedstawicieli prasy, którym udzielił dłuższego wywiadu o przyszłej polityce zagranicznej Łotwy.

Z uwagi na warunki, w jakich kształtowało się państwo łotewskie uważam, mówił minister Balodis, dążenia pokojowe za organiczną częścią składową łotewskiej idei narodowej. W tej dziedzinie Łotwa ma wspólne interesy z temi państwami, które po wojnie światowej odzyskały lub zdobyły sobie niepodległość. Łotwa, Estonia, Finlandja, Litwa i Polska tworzą prawdziwy most pokojowy. Państwa te sprzeniewierzyłyby się swej misji historycznej, gdyby odchyliły się od linii pokojowej polityki. Mówca podkreślił zamiar utrzymania przedewszystkiem w dalszym ciągu sojuszu z Estonją oraz rozszerzenia go w kierunku ekonomicznym. Mini-

ster ma nadzieję, że w najbliższym czasie spotka się z estońskim ministrem spraw zagranicznych. Dalej minister Balodis oświadczył, że dalsze zbliżenie z Litwą, wskazując na to, że klauzula litewska została wprowadzona do wszystkich traktatów handlowych, zawartych przez Łotwę z innemi państwami. Minister wypowiedział się za kontynuowaniem współpracy z Finlandją, którą Łotwa uważa za jednego ze swych najbliższych sąsiadów.

Również z Polską — oświadczył minister — chce Łotwa utrzymywać przyjazne stosunki, a przedewszystkiem uregulować otwarte jeszcze sprawy.

Co do stosunków litewsko-polskich min. Balodis zaznaczył, że sądzi, iż spór ten będzie i w przyszłości stanowił o zagranicznej polityce Litwy. Łotwa powitałaby każdy postęp, który przyczyniłby się do naprawy obecnego położenia, oraz któryby utrwalił niezawisłość Litwy.

Przechodząc do omówienia stosunków z mocarstwami zachodnimi i wschodnimi podkreślił Balodis, że kierując się logiką rzeczy Łotwa musi w dziedzinie ustroju państwa oraz w dziedzinie kulturalnej, jak również w gospodarczej i politycznej stosunkach oglądać się na wielkie kulturalne narody zachodnie. Łotwa będzie w miarę swych sił współdziałała z Ligą Narodów, jako że organizacja ta prowadzi ostrożnie i metodycznie ustalenia w kierunku utrwalenia pokoju.

Sprawa łotewsko - rosyjskiego paktu o nieagresji nie posiada a w ostatnich czasach tej aktualności co poprzednio, sprawa ta wymaga dłuższego czasu. Minister podkreślił, że żaden układ zmierzający do wzmocnienia bezpieczeństwa i niezależności Łotwy oraz utrwalenia jej dobrych stosunków z innemi państwami nie może jednocześnie naruszać traktatu pokojowego świętego sojuszu łotewsko - estońskiego lub współdziałania Łotwy z Ligą Narodów. Poza tem minister stanął na stanowisku, że rozszerzenie traktatu pokojowego z Rosją możliwe jest jedynie na podstawie wyraźnego ustalenia w jaki sposób wszystkie sporne kwestje miałyby być rozstrzygane na drodze pokojowej.

Wywiad z w. ministr. Wierzbickim.

Nowo mianowany wice-minister spraw wewnętrznych Łotwy, przedstawiciel frakcji polskiej, p. J. Wierzbicki udzielił wywiadu korespondentowi „Siewodnia”. P. Wierzbicki oświadczył, że obecnie trudno mu powiedzieć coś konkretnego o swej przyszłej działalności. Już wczoraj sprawa ta była omawiana z min. spr. wewn. E. Łajminaszem, przyczem postanowiono, że w zakresie kompetencji nowego wice-ministra wejdą sprawy paszportowe, obywatelstwa i obokrajowców. Oprócz tego p. Wierzbicki będzie wglądał i w sprawy samorządowe.

— Obecnie trudno jest ściśle ustalić zakres mojej kompetencji — mówił dalej p. Wierzbicki — wyklucza się on na pracy praktycznej i życie samo w sobie, w jakim stopniu wypadnie mi poświęcić się tej czy innej pracy w min. spr. wewnętrznych, tembardziej, że będę pracował w ściślejszym kontakcie z wice-ministrem dla spraw łotewskich, p. Barkanem.

Chcę podkreślić, że uważam siebie nie tylko za przedstawiciela ludności polskiej w gabinecie, lecz również za reprezentanta wszystkich mniejszości. To też rzecz zupełnie zrozumiałą, że cała moja przyszła działalność będzie przechodziła pod znakiem obywatelskim i w sprawie samorządowej.

Powołanie do gabinetu przedstawicieli mniejszości uważam za wielki sukces dla mniejszości.

Rząd obecny stworzył tem samem precedens, z którym i w przyszłości wypadnie zawsze się liczyć. Dołożę wszelkich starań, ażeby skończyć z tendencją wadliwą narodową i pozbawić obywateli na kategorie.

Rozwiązanie komisji ankietowej.

WARSZAWA, 8 II. (tel. wł. Słowa) W Nr. 13 Dz. Ustaw z dnia 7 lutego ogłoszone zostało rozporządzenie p. Prezydenta Rzeczypospolitej rozwiązujące komisję ankietową badania warunków i kosztów produkcji. Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 10-go lutego.

6. II. 28.

Gen. Charpy u vice-premjera Bartla.

WARSZAWA, 8 II. PAT. Dziś w godzinach południowych wicepremier prof. Bartel przyjął w pałacu Rady Ministrów na dłuższej audjencji szefa francuskiej misji wojskowej gen. Charpy, który w dniach najbliższych wyjeżdża z Polski udając się do Francji.

Pos. Bogomołow u min. Zaleskiego.

WARSZAWA, 8 II. (tel. wł. Słowa) Dziś wieczorem min. Zaleski przyjął posła Z.S.S.R. p. Bogomołowa, z którym jak słychać były omawiane kwestje rokowań polsko-sowieckich.

Powrót p. Thugutta do „Wyzwolenia”.

WARSZAWA, 8 II. (tel. wł. Słowa) W dniu dzisiejszym p. poseł Thugutt zgłosił akces do „Wyzwolenia”.

Oddział Banku Rolnego w Pińsku.

WARSZAWA, 8 II. PAT. Postanowienie z dnia 20 stycznia otwiera oddział Banku Rolnego w Pińsku z kompetencją terytorjalną na całe województwo Polskie doznało niezwykłej szybkiej realizacji. Ze względu na wagę jaką przywiązuje rząd do gospodarczego poparcia Kresów Wschodnich oddział będzie czynny nieodwołalnie od 1 marca b. r. i będzie posiadał specjalne znaczenie dla miejscowej ludności ze względu na złe warunki komunikacji, które uniemożliwiały jej należyte załatwienie spraw pożyczkowych w oddziale łuckim, do którego należało dotychczas województwo Polskie. Otwarty oddział poza ogólnem udostępnieniem kredytu dla dużej liczby drobnych rolników wpłynie na możność rozprawienia na Polesiu w szerszym zakresie pożyczek na odbudowę gospodarstw zniszczonych przez wojnę.

Wpływy z danin i monopolu w styczniu.

WARSZAWA, 8 II. PAT. Wpływy z danin publicznych i monopolu za styczeń b. r. wyniosły 219 milionów złotych t. j. o 60 milionów więcej niż za styczeń r. ub. W tem wpływy z danin publicznych wyniosły 138 milionów wobec 101 milionów, wpływy z monopolu 81 milionów wobec 58 milionów złotych, za styczeń r. ub. Daniny publiczne dały przeto za styczeń roku bieżącego o 37 milionów więcej, monopol zaś o 23 miliony złotych więcej niżeli w styczniu roku ubiegłego.

Rozbudowa eksportu.

W dniach 15 i 16 lutego b. r. odbędzie się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu konferencja, w której wezmą udział reprezentanci wszystkich gałęzi przemysłu i naczelnicy organizacji kupieckich. Tematem konferencji będą następujące sprawy: inwestycje przemysłowe, sprawa wzmocnienia pojemności rynku wewnętrznego dla produktów krajowych i racjonalnego przystosowania się do jego potrzeb, szczególne rozważenie wszystkich spraw związanych z eksportem, a w szczególności stanu obecnego eksportu i jego dróg, próby nawiązania nowych stosunków handlowych, eksport do krajów zamorskich, organizacja rządowej służby informacyjno-gospodarczej zagranicą, potrzeby kredytowe, postojące w związku z eksportem, sprawa organizacji handlowo-eksportowych, i sprawa obecnego pośrednictwa w eksporcie. Poza tem omówione być mają sprawy, będące w związku z rozwojem naszych portów i morskiej floty handlowej.

Komercjalizacja kolei państwowych.

Sprawa komercjalizacji Polskich Kolei Państw. postępuje szybko naprzód. Reszta oparta jest na specjalnie w tym celu sporządzonych fachowych referatach i będzie przedłożona do zaopiniowania Radzie Ministrów jeszcze w pierwszym kwartale b. r.

Rządowi chodzi o to, żeby rzecz tę załatwić w drodze Rozporządzenia Prezydenta Państwa, a więc poza ingerencją Sejmu, któryby całą tę historję przeciągnął na całe długie miesiące.

Dr med. G. Gordon

specjalista i choroby kobiece
powrócił.
 ul. Hetmańska 2. Przyjmuje od 6-8.

578-1 W. Z. P. Nr. 8.

W Szopka Akademicka od soboty 11 rozpoczyna swe przedstawienia w lokalu „Ogniska Akademickiego” ulica Wielka 24.

KURIER GOSPODARCZY ZIEM WSCHDONICH.

Zaopatrzenie rolnictwa w nawozy sztuczne.

Umieszczamy poniżej w skrócie ogłoszony drukami przez „Kurjer Ekonomiczny” wywiad z p. Ministrem Rolnictwa K. Niezabytkowskim:

Zużycie nawozów sztucznych w rolnictwie polskim w 1927 roku wyniosło według obliczeń tymczasowych około 840 000 ton, z czego na nawozy azotowe przypada około 184 000 ton, fosforowe 392 000 ton i potasowe 264 000 ton. Są to najwyższe cyfry konsumpcji, jakie osiągnięto w okresie powojennym; świadczą one o niezbyt szybkim wzroście, lecz stałym postępie intensyfikacji naszych gospodarstw rolnych. Konsumpcja nawozów sztucznych w 1927 roku w porównaniu z konsumpcją z lat 1924 i 1926 wynosi 210 proc., 120 proc., 124 proc. W stosunku do przedwojennej konsumpcji nawozów sztucznych zużycie ich w 1927 r. stanowi 54 proc.

W stosunku do istotnych potrzeb rolnictwa polskiego zużycie nawozów sztucznych jest wciąż jeszcze niezmiernie małe, gdyż wynosi zaledwie 46 kg. na 1 ha gruntów ornych, gdy intensywność nawożenia powinna być na ziemiach polskich już przed wojną dochodziła do 85 kg. na 1 ha, a w krajach zachodnio-europejskich była trzykrotnie wyższa.

W naszych warunkach intensywność nawożenia pomocniczego powinna dojść w bardzo krótkim czasie do normy 150 kg. na 1 ha, co odpowiadałoby mniej więcej jednej pełnej dawce nawozów (150 kg azotowych, 300 kg fosforowych i 200 kg potasowych) w cyklu czteroletniego płodozmiaru. Przy tem założeniu konsumpcja nawozów sztucznych w Polsce w przeliczeniu na 18 milionów ha gruntów ornych wyniosłaby 2 700 000 ton, t. j. byłaby prawie dwukrotnie wyższa od konsumpcji przedwojennej.

Docenając znaczenie nawozów sztucznych, jako środka podniesienia produkcji rolnej, Rząd dokłada usilnych starań dla wzmocnienia ich konsumpcji. Jednocześnie Rząd dąży do tego, aby zapotrzebowanie naszego rolnictwa pokrywane było w stopniu możliwie najwyższym produkcją krajową. Wyniki osiągnięte w zakresie rozwoju krajowego przemysłu nawozowego w ciągu lat powojennych są bardzo poważne i zasługują na podkreślenie.

Produkcja nawozów sztucznych na ziemiach polskich wynosiła przed wojną około 300 000 ton, prawie wyłącznie nawozów fosforowych i potasowych. W roku 1913 zaledwie 20 proc. ówczesnego zapotrzebowania. W okresie powojennym krajowa produkcja nawozów sztucznych doszła ostatnio do 640 000 ton rocznie, co przy mniejszej konsumpcji stanowi 76 proc. tej ostatniej.

Najwyższy stopień pokrycia zapotrzebowania produkcją krajową osiągnięty został w zakresie nawozów azotowych. Główny producent tych nawozów, Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzowie wytwarza obecnie około 150 000 ton azotniaku 20 proc. rocznie, co pod względem zawartości azotu odpowiada 190 000 ton saletry chilijskiej. Podane cyfry stanowią 90 proc. przedwojennej konsumpcji nawozów azotowych w Polsce. Wobec nie wątpliwego wzrostu zapotrzebowania na nawozy azotowe w latach najbliższych przygotowywane jest stopniowo zwiększenie produkcji fabryki chorzowskiej o dalsze 75 proc. Ponadto w stadium budowy znajduje się druga państwowa fabryka związków azotowych w Tarnobrzegu, obliczona na produkcję rocznie, odpowiadającą w przybliżeniu 90 000 tonom nawozów azotowych 20-procentowych. Po zrealizowaniu tych zamierzeń pokrycie zapotrzebowania na nawozy azotowe zaspokojone będzie na dłuższy okres czasu.

Pomyślnie również przedstawia się sprawa zaopatrzenia rolnictwa w krajowe nawozy potasowe. Produkcja tych nawozów w kopalniach w Kaluszu i Siebniek wyniosła w 1927 roku około 210 000 ton, co stanowi 80 proc. konsumpcji obecnej, a 43 proc. w stosunku do konsumpcji z 1913 roku. W 1927 roku zakończona została budowa pierwszego w Polsce zakładu dla koncentracji soli potasowych w Kaluszu. Uruchomienie tego zakładu będzie niezmiernie pożądaną dla rolnictwa polskiego, gdyż zapewni mu dostawę nawozów o stałej wysokiej procentowej zawartości potasu, a przytem bardziej ekonomicznym w użyciu z powodu zmniejszonych kosztów transportu. Z uwagi na naturalne bogactwa pokładów potasu w Kaluszu i Siebnieku, polski przemysł potasowy ma pełną możliwość dalszego rozwoju nie tylko w stosunku do potrzeb rynku wewnętrznego, lecz i dla celów eksportu.

Odmienne przedstawia się sprawa nawozów fosforowych. Rolnictwo nasze z uwagi na właściwości gleb polskich, oraz kierunek ogólny wytwor-

zości roślinnej, wymaga stosowania znacznych ilości pomocniczych nawozów fosforowych. O ile chodzi o pokrycie zapotrzebowania krajowemu nawozami fosforowymi, to pod uwagę brać można głównie nawozy, otrzymane z przerobu fosforanów mineralnych, gdyż tomasyna krajowa wyrabiana była zawsze w ilościach bardzo ograniczonych, dotychczas maksymalnie 40 000 ton rocznie (w 1922 roku), przyczem wzmocnienie produkcji tomasyny zależy nietylko od zapotrzebowania rolnictwa, co od koniunktury i metod produkcji w przemyśle metalurgicznym.

Krajowy przemysł superfosfatowy posiada zdolność wytworzenia ponad 400 000 ton rocznie, jest zatem dość silnie rozwinięty i zaspokaja w całości obecne zapotrzebowanie, przyczem ten jednak posiada zasadniczy brak, mianowicie całą niemal produkcję superfosfatu opiera jest na przerobie fosforatów zagranicznych. Zależność ta od zagranicy jest uciążliwa dla Polski, gdyż dowóz fosforatów zagranicznych do Polski jest znacznie kosztowniejszy, niż do innych państw. Skutkiem tego suferować polski z trudnością konkuruje na rynku wewnętrznym z superfosfatem zagranicznym i wymaga ochrony celnej.

Z powyższych względów bardzo ważnym zagadnieniem dla rolnictwa polskiego jest sprawa szerszego wykorzystania dla celów nawozowych fosforatów krajowych. Teoretyczne możliwości w tym zakresie istnieją bardzo duże, gdyż fosforyty występują w Polsce w wielu miejscowościach, przeważnie bliżej jeszcze niezbadanych.

Do złóż najwięcej zbadanych i częściowo już eksploatowanych należą złoża w Niezawiskach i Kutyskach nad Dniestrem, oraz w Bochowiu i Nasikowie nad Wisłą. Zasoby kwasu fosforowego, zawarte w wymienionych miejscowościach przy przedłożonych normach zużycia nawozów fosforowych w Polsce mogłyby wystarczyć na kilkadziesiąt lat.

Zagadnieniu fosforatowemu Ministerstwo Rolnictwa poświęciło szczególną uwagę, powołując w 1926 r. komisję z udziałem naukowych sił fachowych dla zbadania bogactw złóż fosforowych w Polsce i możliwości ich praktycznej eksploatacji. Badania w tym zakresie prowadzone są również przez Państwowy Instytut Geologiczny. Równolegle z powyższymi badaniami prowadzona jest, z inicjatywy Ministerstwa Rolnictwa szeroka, zakresowa akcja doświadczalna, mająca wykazać wartość nawozową mączek i fosforatów przy bezpośrednim ich stosowaniu.

INFORMACJE

Ruch na kolejach.

W roku 1926 ładowano przeciętnie na kolejach żelaznych w ruchu wewnętrznym po 8 889 wagonów dziennie. W roku 1927 ilość codziennie ładowanych wagonów w ruchu wewnętrznym wzrosła do 11 093.

W ruchu zagranicznym ilość codziennie ładowanych wagonów wynosiła przeciętnie w roku 1926—5 197, w roku 1927—5 574 wagonów.

Ogółem na polskich kolejach żelaznych ładowano dziennie przeciętnie w roku 1926—14 089 wagonów, w roku 1927—16 667 wagonów.

Nowe ustawy i rozporządzenia.
Z „Dziennika Ustaw Rz. P.” Nr 9, z dnia 31 stycznia 1928 r.:

— Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 stycznia 1928 r. o kontroli ubezpieczeń (poz. 64);
— Rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 25 stycznia 1928 r. w sprawie cel maksymalnych (poz. 66).

Z „Dziennika Ustaw Rz. P.” Nr 10 z dnia 4 lutego 1928 r.

— Rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 21 stycznia 1928 r. o ustanowieniu ulgi celnej na nasiona drzew iglastych (poz. 52);
— Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 stycznia 1928 r. w sprawie opłaty stemplowej od obrotu papierów wartościowych (poz. 53);
— Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 stycznia 1928 r. o wykonaniu Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1927 r. w sprawie wykupu maszyn, narzędzi, materiałów i fabrykatów tytoniowych (poz. 54);
— Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 stycznia 1928 r. w sprawie dodatkowego cennika detalicznej sprzedaży tytoniowych wyrobów importowanych i zmiany cennika sprzedaży wyrobów ogólnie taryfy (poz. 55).

Przegląd wydawnictw.

— August Popławski: „O rozwój krewi rolnego”, Warszawa, 1927, str. 189.
Autor porusza jedno z najbardziej doniosłych i aktualnych zagadnień, wyczerpująco i rzeczowo ujmując i streszczając stan i potrzeby kredytowe w rolnictwie. Na całość składają się następujące rozdziały: 1. Kredyt ogólny, 2. Kredyt rolnictwa, 3. Kredyt rolnictwa, 4. Kredyt rolnictwa, 5. Kredyt rolnictwa, 6. Kredyt rolnictwa, 7. Kredyt rolnictwa, 8. Kredyt rolnictwa, 9. Kredyt rolnictwa, 10. Kredyt rolnictwa, 11. Kredyt rolnictwa, 12. Kredyt rolnictwa, 13. Kredyt rolnictwa, 14. Kredyt rolnictwa, 15. Kredyt rolnictwa, 16. Kredyt rolnictwa, 17. Kredyt rolnictwa, 18. Kredyt rolnictwa, 19. Kredyt rolnictwa, 20. Kredyt rolnictwa, 21. Kredyt rolnictwa, 22. Kredyt rolnictwa, 23. Kredyt rolnictwa, 24. Kredyt rolnictwa, 25. Kredyt rolnictwa, 26. Kredyt rolnictwa, 27. Kredyt rolnictwa, 28. Kredyt rolnictwa, 29. Kredyt rolnictwa, 30. Kredyt rolnictwa, 31. Kredyt rolnictwa, 32. Kredyt rolnictwa, 33. Kredyt rolnictwa, 34. Kredyt rolnictwa, 35. Kredyt rolnictwa, 36. Kredyt rolnictwa, 37. Kredyt rolnictwa, 38. Kredyt rolnictwa, 39. Kredyt rolnictwa, 40. Kredyt rolnictwa, 41. Kredyt rolnictwa, 42. Kredyt rolnictwa, 43. Kredyt rolnictwa, 44. Kredyt rolnictwa, 45. Kredyt rolnictwa, 46. Kredyt rolnictwa, 47. Kredyt rolnictwa, 48. Kredyt rolnictwa, 49. Kredyt rolnictwa, 50. Kredyt rolnictwa, 51. Kredyt rolnictwa, 52. Kredyt rolnictwa, 53. Kredyt rolnictwa, 54. Kredyt rolnictwa, 55. Kredyt rolnictwa, 56. Kredyt rolnictwa, 57. Kredyt rolnictwa, 58. Kredyt rolnictwa, 59. Kredyt rolnictwa, 60. Kredyt rolnictwa, 61. Kredyt rolnictwa, 62. Kredyt rolnictwa, 63. Kredyt rolnictwa, 64. Kredyt rolnictwa, 65. Kredyt rolnictwa, 66. Kredyt rolnictwa, 67. Kredyt rolnictwa, 68. Kredyt rolnictwa, 69. Kredyt rolnictwa, 70. Kredyt rolnictwa, 71. Kredyt rolnictwa, 72. Kredyt rolnictwa, 73. Kredyt rolnictwa, 74. Kredyt rolnictwa, 75. Kredyt rolnictwa, 76. Kredyt rolnictwa, 77. Kredyt rolnictwa, 78. Kredyt rolnictwa, 79. Kredyt rolnictwa, 80. Kredyt rolnictwa, 81. Kredyt rolnictwa, 82. Kredyt rolnictwa, 83. Kredyt rolnictwa, 84. Kredyt rolnictwa, 85. Kredyt rolnictwa, 86. Kredyt rolnictwa, 87. Kredyt rolnictwa, 88. Kredyt rolnictwa, 89. Kredyt rolnictwa, 90. Kredyt rolnictwa, 91. Kredyt rolnictwa, 92. Kredyt rolnictwa, 93. Kredyt rolnictwa, 94. Kredyt rolnictwa, 95. Kredyt rolnictwa, 96. Kredyt rolnictwa, 97. Kredyt rolnictwa, 98. Kredyt rolnictwa, 99. Kredyt rolnictwa, 100. Kredyt rolnictwa, 101. Kredyt rolnictwa, 102. Kredyt rolnictwa, 103. Kredyt rolnictwa, 104. Kredyt rolnictwa, 105. Kredyt rolnictwa, 106. Kredyt rolnictwa, 107. Kredyt rolnictwa, 108. Kredyt rolnictwa, 109. Kredyt rolnictwa, 110. Kredyt rolnictwa, 111. Kredyt rolnictwa, 112. Kredyt rolnictwa, 113. Kredyt rolnictwa, 114. Kredyt rolnictwa, 115. Kredyt rolnictwa, 116. Kredyt rolnictwa, 117. Kredyt rolnictwa, 118. Kredyt rolnictwa, 119. Kredyt rolnictwa, 120. Kredyt rolnictwa, 121. Kredyt rolnictwa, 122. Kredyt rolnictwa, 123. Kredyt rolnictwa, 124. Kredyt rolnictwa, 125. Kredyt rolnictwa, 126. Kredyt rolnictwa, 127. Kredyt rolnictwa, 128. Kredyt rolnictwa, 129. Kredyt rolnictwa, 130. Kredyt rolnictwa, 131. Kredyt rolnictwa, 132. Kredyt rolnictwa, 133. Kredyt rolnictwa, 134. Kredyt rolnictwa, 135. Kredyt rolnictwa, 136. Kredyt rolnictwa, 137. Kredyt rolnictwa, 138. Kredyt rolnictwa, 139. Kredyt rolnictwa, 140. Kredyt rolnictwa, 141. Kredyt rolnictwa, 142. Kredyt rolnictwa, 143. Kredyt rolnictwa, 144. Kredyt rolnictwa, 145. Kredyt rolnictwa, 146. Kredyt rolnictwa, 147. Kredyt rolnictwa, 148. Kredyt rolnictwa, 149. Kredyt rolnictwa, 150. Kredyt rolnictwa, 151. Kredyt rolnictwa, 152. Kredyt rolnictwa, 153. Kredyt rolnictwa, 154. Kredyt rolnictwa, 155. Kredyt rolnictwa, 156. Kredyt rolnictwa, 157. Kredyt rolnictwa, 158. Kredyt rolnictwa, 159. Kredyt rolnictwa, 160. Kredyt rolnictwa, 161. Kredyt rolnictwa, 162. Kredyt rolnictwa, 163. Kredyt rolnictwa, 164. Kredyt rolnictwa, 165. Kredyt rolnictwa, 166. Kredyt rolnictwa, 167. Kredyt rolnictwa, 168. Kredyt rolnictwa, 169. Kredyt rolnictwa, 170. Kredyt rolnictwa, 171. Kredyt rolnictwa, 172. Kredyt rolnictwa, 173. Kredyt rolnictwa, 174. Kredyt rolnictwa, 175. Kredyt rolnictwa, 176. Kredyt rolnictwa, 177. Kredyt rolnictwa, 178. Kredyt rolnictwa, 179. Kredyt rolnictwa, 180. Kredyt rolnictwa, 181. Kredyt rolnictwa, 182. Kredyt rolnictwa, 183. Kredyt rolnictwa, 184. Kredyt rolnictwa, 185. Kredyt rolnictwa, 186. Kredyt rolnictwa, 187. Kredyt rolnictwa, 188. Kredyt rolnictwa, 189. Kredyt rolnictwa, 190. Kredyt rolnictwa, 191. Kredyt rolnictwa, 192. Kredyt rolnictwa, 193. Kredyt rolnictwa, 194. Kredyt rolnictwa, 195. Kredyt rolnictwa, 196. Kredyt rolnictwa, 197. Kredyt rolnictwa, 198. Kredyt rolnictwa, 199. Kredyt rolnictwa, 200. Kredyt rolnictwa, 201. Kredyt rolnictwa, 202. Kredyt rolnictwa, 203. Kredyt rolnictwa, 204. Kredyt rolnictwa, 205. Kredyt rolnictwa, 206. Kredyt rolnictwa, 207. Kredyt rolnictwa, 208. Kredyt rolnictwa, 209. Kredyt rolnictwa, 210. Kredyt rolnictwa, 211. Kredyt rolnictwa, 212. Kredyt rolnictwa, 213. Kredyt rolnictwa, 214. Kredyt rolnictwa, 215. Kredyt rolnictwa, 216. Kredyt rolnictwa, 217. Kredyt rolnictwa, 218. Kredyt rolnictwa, 219. Kredyt rolnictwa, 220. Kredyt rolnictwa, 221. Kredyt rolnictwa, 222. Kredyt rolnictwa, 223. Kredyt rolnictwa, 224. Kredyt rolnictwa, 225. Kredyt rolnictwa, 226. Kredyt rolnictwa, 227. Kredyt rolnictwa, 228. Kredyt rolnictwa, 229. Kredyt rolnictwa, 230. Kredyt rolnictwa, 231. Kredyt rolnictwa, 232. Kredyt rolnictwa, 233. Kredyt rolnictwa, 234. Kredyt rolnictwa, 235. Kredyt rolnictwa, 236. Kredyt rolnictwa, 237. Kredyt rolnictwa, 238. Kredyt rolnictwa, 239. Kredyt rolnictwa, 240. Kredyt rolnictwa, 241. Kredyt rolnictwa, 242. Kredyt rolnictwa, 243. Kredyt rolnictwa, 244. Kredyt rolnictwa, 245. Kredyt rolnictwa, 246. Kredyt rolnictwa, 247. Kredyt rolnictwa, 248. Kredyt rolnictwa, 249. Kredyt rolnictwa, 250. Kredyt rolnictwa, 251. Kredyt rolnictwa, 252. Kredyt rolnictwa, 253. Kredyt rolnictwa, 254. Kredyt rolnictwa, 255. Kredyt rolnictwa, 256. Kredyt rolnictwa, 257. Kredyt rolnictwa, 258. Kredyt rolnictwa, 259. Kredyt rolnictwa, 260. Kredyt rolnictwa, 261. Kredyt rolnictwa, 262. Kredyt rolnictwa, 263. Kredyt rolnictwa, 264. Kredyt rolnictwa, 265. Kredyt rolnictwa, 266. Kredyt rolnictwa, 267. Kredyt rolnictwa, 268. Kredyt rolnictwa, 269. Kredyt rolnictwa, 270. Kredyt rolnictwa, 271. Kredyt rolnictwa, 272. Kredyt rolnictwa, 273. Kredyt rolnictwa, 274. Kredyt rolnictwa, 275. Kredyt rolnictwa, 276. Kredyt rolnictwa, 277. Kredyt rolnictwa, 278. Kredyt rolnictwa, 279. Kredyt rolnictwa, 280. Kredyt rolnictwa, 281. Kredyt rolnictwa, 282. Kredyt rolnictwa, 283. Kredyt rolnictwa, 284. Kredyt rolnictwa, 285. Kredyt rolnictwa, 286. Kredyt rolnictwa, 287. Kredyt rolnictwa, 288. Kredyt rolnictwa, 289. Kredyt rolnictwa, 290. Kredyt rolnictwa, 291. Kredyt rolnictwa, 292. Kredyt rolnictwa, 293. Kredyt rolnictwa, 294. Kredyt rolnictwa, 295. Kredyt rolnictwa, 296. Kredyt rolnictwa, 297. Kredyt rolnictwa, 298. Kredyt rolnictwa, 299. Kredyt rolnictwa, 300. Kredyt rolnictwa, 301. Kredyt rolnictwa, 302. Kredyt rolnictwa, 303. Kredyt rolnictwa, 304. Kredyt rolnictwa, 305. Kredyt rolnictwa, 306. Kredyt rolnictwa, 307. Kredyt rolnictwa, 308. Kredyt rolnictwa, 309. Kredyt rolnictwa, 310. Kredyt rolnictwa, 311. Kredyt rolnictwa, 312. Kredyt rolnictwa, 313. Kredyt rolnictwa, 314. Kredyt rolnictwa, 315. Kredyt rolnictwa, 316. Kredyt rolnictwa, 317. Kredyt rolnictwa, 318. Kredyt rolnictwa, 319. Kredyt rolnictwa, 320. Kredyt rolnictwa, 321. Kredyt rolnictwa, 322. Kredyt rolnictwa, 323. Kredyt rolnictwa, 324. Kredyt rolnictwa, 325. Kredyt rolnictwa, 326. Kredyt rolnictwa, 327. Kredyt rolnictwa, 328. Kredyt rolnictwa, 329. Kredyt rolnictwa, 330. Kredyt rolnictwa, 331. Kredyt rolnictwa, 332. Kredyt rolnictwa, 333. Kredyt rolnictwa, 334. Kredyt rolnictwa, 335. Kredyt rolnictwa, 336. Kredyt rolnictwa, 337. Kredyt rolnictwa, 338. Kredyt rolnictwa, 339. Kredyt rolnictwa, 340. Kredyt rolnictwa, 341. Kredyt rolnictwa, 342. Kredyt rolnictwa, 343. Kredyt rolnictwa, 344. Kredyt rolnictwa, 345. Kredyt rolnictwa, 346. Kredyt rolnictwa, 347. Kredyt rolnictwa, 348. Kredyt rolnictwa, 349. Kredyt rolnictwa, 350. Kredyt rolnictwa, 351. Kredyt rolnictwa, 352. Kredyt rolnictwa, 353. Kredyt rolnictwa, 354. Kredyt rolnictwa, 355. Kredyt rolnictwa, 356. Kredyt rolnictwa, 357. Kredyt rolnictwa, 358. Kredyt rolnictwa, 359. Kredyt rolnictwa, 360. Kredyt rolnictwa, 361. Kredyt rolnictwa, 362. Kredyt rolnictwa, 363. Kredyt rolnictwa, 364. Kredyt rolnictwa, 365. Kredyt rolnictwa, 366. Kredyt rolnictwa, 367. Kredyt rolnictwa, 368. Kredyt rolnictwa, 369. Kredyt rolnictwa, 370. Kredyt rolnictwa, 371. Kredyt rolnictwa, 372. Kredyt rolnictwa, 373. Kredyt rolnictwa, 374. Kredyt rolnictwa, 375. Kredyt rolnictwa, 376. Kredyt rolnictwa, 377. Kredyt rolnictwa, 378. Kredyt rolnictwa, 379. Kredyt rolnictwa, 380. Kredyt rolnictwa, 381. Kredyt rolnictwa, 382. Kredyt rolnictwa, 383. Kredyt rolnictwa, 384. Kredyt rolnictwa, 385. Kredyt rolnictwa, 386. Kredyt rolnictwa, 387. Kredyt rolnictwa, 388. Kredyt rolnictwa, 389. Kredyt rolnictwa, 390. Kredyt rolnictwa, 391. Kredyt rolnictwa, 392. Kredyt rolnictwa, 393. Kredyt rolnictwa, 394. Kredyt rolnictwa, 395. Kredyt rolnictwa, 396. Kredyt rolnictwa, 397. Kredyt rolnictwa, 398. Kredyt rolnictwa, 399. Kredyt rolnictwa, 400. Kredyt rolnictwa, 401. Kredyt rolnictwa, 402. Kredyt rolnictwa, 403. Kredyt rolnictwa, 404. Kredyt rolnictwa, 405. Kredyt rolnictwa, 406. Kredyt rolnictwa, 407. Kredyt rolnictwa, 408. Kredyt rolnictwa, 409. Kredyt rolnictwa, 410. Kredyt rolnictwa, 411. Kredyt rolnictwa, 412. Kredyt rolnictwa, 413. Kredyt rolnictwa, 414. Kredyt rolnictwa, 415. Kredyt rolnictwa, 416. Kredyt rolnictwa, 417. Kredyt rolnictwa, 418. Kredyt rolnictwa, 419. Kredyt rolnictwa, 420. Kredyt rolnictwa, 421. Kredyt rolnictwa, 422. Kredyt rolnictwa, 423. Kredyt rolnictwa, 424. Kredyt rolnictwa, 425. Kredyt rolnictwa, 426. Kredyt rolnictwa, 427. Kredyt rolnictwa, 428. Kredyt rolnictwa, 429. Kredyt rolnictwa, 430. Kredyt rolnictwa, 431. Kredyt rolnictwa, 432. Kredyt rolnictwa, 433. Kredyt rolnictwa, 434. Kredyt rolnictwa, 435. Kredyt rolnictwa, 436. Kredyt rolnictwa, 437. Kredyt rolnictwa, 438. Kredyt rolnictwa, 439. Kredyt rolnictwa, 440. Kredyt rolnictwa, 441. Kredyt rolnictwa, 442. Kredyt rolnictwa, 443. Kredyt rolnictwa, 444. Kredyt rolnictwa, 445. Kredyt rolnictwa, 446. Kredyt rolnictwa, 447. Kredyt rolnictwa, 448. Kredyt rolnictwa, 449. Kredyt rolnictwa, 450. Kredyt rolnictwa, 451. Kredyt rolnictwa, 452. Kredyt rolnictwa, 453. Kredyt rolnictwa, 454. Kredyt rolnictwa, 455. Kredyt rolnictwa, 456. Kredyt rolnictwa, 457. Kredyt rolnictwa, 458. Kredyt rolnictwa, 459. Kredyt rolnictwa, 460. Kredyt rolnictwa, 461. Kredyt rolnictwa, 462. Kredyt rolnictwa, 463. Kredyt rolnictwa, 464. Kredyt rolnictwa, 465. Kredyt rolnictwa, 466. Kredyt rolnictwa, 467. Kredyt rolnictwa, 468. Kredyt rolnictwa, 469. Kredyt rolnictwa, 470. Kredyt rolnictwa, 471. Kredyt rolnictwa, 472. Kredyt rolnictwa, 473. Kredyt rolnictwa, 474. Kredyt rolnictwa, 475. Kredyt rolnictwa, 476. Kredyt rolnictwa, 477. Kredyt rolnictwa, 478. Kredyt rolnictwa, 479. Kredyt rolnictwa, 480. Kredyt rolnictwa, 481. Kredyt rolnictwa, 482. Kredyt rolnictwa, 483. Kredyt rolnictwa, 484. Kredyt rolnictwa, 485. Kredyt rolnictwa, 486. Kredyt rolnictwa, 487. Kredyt rolnictwa, 488. Kredyt rolnictwa, 489. Kredyt rolnictwa, 490. Kredyt rolnictwa, 491. Kredyt rolnictwa, 492. Kredyt rolnictwa, 493. Kredyt rolnictwa, 494. Kredyt rolnictwa, 495. Kredyt rolnictwa, 496. Kredyt rolnictwa, 497. Kredyt rolnictwa, 498. Kredyt rolnictwa, 499. Kredyt rolnictwa, 500. Kredyt rolnictwa, 501. Kredyt rolnictwa, 502. Kredyt rolnictwa, 503. Kredyt rolnictwa, 504. Kredyt rolnictwa, 505. Kredyt rolnictwa, 506. Kredyt rolnictwa, 507. Kredyt rolnictwa, 508. Kredyt rolnictwa, 509. Kredyt rolnictwa, 510. Kredyt rolnictwa, 511. Kredyt rolnictwa, 512. Kredyt rolnictwa, 513. Kredyt rolnictwa, 514. Kredyt rolnictwa, 515. Kredyt rolnictwa, 516. Kredyt rolnictwa, 517. Kredyt rolnictwa, 518. Kredyt rolnictwa, 519. Kredyt rolnictwa, 520. Kredyt rolnictwa, 521. Kredyt rolnictwa, 522. Kredyt rolnictwa, 523. Kredyt rolnictwa, 524. Kredyt rolnictwa, 525. Kredyt rolnictwa, 526. Kredyt rolnictwa, 527. Kredyt rolnictwa, 528. Kredyt rolnictwa, 529. Kredyt rolnictwa, 530. Kredyt rolnictwa, 531. Kredyt rolnictwa, 532. Kredyt rolnictwa, 533. Kredyt rolnictwa, 534. Kredyt rolnictwa, 535. Kredyt rolnictwa, 536. Kredyt rolnictwa, 537. Kredyt rolnictwa, 538. Kredyt rolnictwa, 539. Kredyt rolnictwa, 540. Kredyt rolnictwa, 541. Kredyt rolnictwa, 542. Kredyt rolnictwa, 543. Kredyt rolnictwa, 544. Kredyt rolnictwa, 545. Kredyt rolnictwa, 546. Kredyt rolnictwa, 547. Kredyt rolnictwa, 548. Kredyt rolnictwa, 549. Kredyt rolnictwa, 550. Kredyt rolnictwa, 551. Kredyt rolnictwa, 552. Kredyt rolnictwa, 553. Kredyt rolnictwa, 554. Kredyt rolnictwa, 555. Kredyt rolnictwa, 556. Kredyt rolnictwa, 557. Kredyt rolnictwa, 558. Kredyt rolnictwa, 559. Kredyt rolnictwa, 560. Kredyt rolnictwa, 561. Kredyt rolnictwa, 562. Kredyt rolnictwa, 563. Kredyt rolnictwa, 564. Kredyt rolnictwa, 565. Kredyt rolnictwa, 566. Kredyt rolnictwa, 567. Kredyt rolnictwa, 568. Kredyt rolnictwa, 569. Kredyt rolnictwa, 570. Kredyt rolnictwa, 571. Kredyt rolnictwa, 572. Kredyt rolnictwa, 573. Kredyt rolnictwa, 574. Kredyt rolnictwa, 575. Kredyt rolnictwa, 576. Kredyt rolnictwa, 577. Kredyt rolnictwa, 578. Kredyt rolnictwa, 579. Kredyt rolnictwa, 580. Kredyt rolnictwa, 581. Kredyt rolnictwa, 582. Kredyt rolnictwa, 583. Kredyt rolnictwa, 584. Kredyt rolnictwa, 585. Kredyt rolnictwa, 586. Kredyt rolnictwa, 587. Kredyt rolnictwa, 588. Kredyt rolnictwa, 589. Kredyt rolnictwa, 590. Kredyt rolnictwa, 591. Kredyt rolnictwa, 592. Kredyt rolnictwa, 593. Kredyt rolnictwa, 594. Kredyt rolnictwa, 595. Kredyt rolnictwa, 596. Kredyt rolnictwa, 597. Kredyt rolnictwa, 598. Kredyt rolnictwa, 599. Kredyt rolnictwa, 600. Kredyt rolnictwa, 601. Kredyt rolnictwa, 602. Kredyt rolnictwa, 603. Kredyt rolnictwa, 604. Kredyt rolnictwa, 605. Kredyt rolnictwa, 606. Kredyt rolnictwa, 607. Kredyt rolnictwa, 608. Kredyt rolnictwa, 609. Kredyt rolnictwa, 610. Kredyt rolnictwa, 611. Kredyt rolnictwa, 612. Kredyt rolnictwa, 613. Kredyt rolnictwa, 614. Kredyt rolnictwa, 615. Kredyt rolnictwa, 616. Kredyt rolnictwa, 617. Kredyt rolnictwa, 618. Kredyt rolnictwa, 619. Kredyt rolnictwa, 620. Kredyt rolnictwa, 621. Kredyt rolnictwa, 622. Kredyt rolnictwa, 623. Kredyt rolnictwa, 624. Kredyt rolnictwa, 625. Kredyt rolnictwa, 626. Kredyt rolnictwa, 627. Kredyt rolnictwa, 628. Kredyt rolnictwa, 629. Kredyt rolnictwa, 630. Kredyt rolnictwa, 631. Kredyt rolnictwa, 632. Kredyt rolnictwa, 633. Kredyt rolnictwa, 634. Kredyt rolnictwa, 635. Kredyt rolnictwa, 636. Kredyt rolnictwa, 637. Kredyt rolnictwa, 638. Kredyt rolnictwa, 639. Kredyt rolnictwa, 640. Kredyt rolnictwa, 641. Kredyt rolnictwa, 642. Kredyt rolnictwa, 643. Kredyt rolnictwa, 644. Kredyt rolnictwa, 645. Kredyt rolnictwa, 646. Kredyt rolnictwa, 647. Kredyt rolnictwa, 648. Kredyt rolnictwa, 649. Kredyt rolnictwa, 650. Kredyt rolnictwa, 651. Kredyt rolnictwa, 652. Kredyt rolnictwa, 653. Kredyt rolnictwa, 654. Kredyt rolnictwa, 655. Kredyt rolnictwa, 656. Kredyt rolnictwa, 657. Kredyt rolnictwa, 658. Kredyt rolnictwa, 659. Kredyt rolnictwa, 660. Kredyt rolnictwa, 661. Kredyt rolnictwa, 662. Kredyt rolnictwa, 663. Kredyt rolnictwa, 664. Kredyt rolnictwa, 665. Kredyt rolnictwa, 666. Kredyt rolnictwa, 667. Kredyt rolnictwa, 668. Kredyt rolnictwa, 669. Kredyt rolnictwa, 670. Kredyt rolnictwa, 671. Kredyt rolnictwa, 672. Kredyt rolnictwa, 673. Kredyt rolnictwa, 674. Kredyt rolnictwa, 675. Kredyt rolnictwa, 676. Kredyt rolnictwa, 677. Kredyt rolnictwa, 678. Kredyt rolnictwa, 679. Kredyt rolnictwa, 680. Kredyt rolnictwa, 681. Kredyt rolnictwa, 682. Kredyt rolnictwa, 683. Kredyt rolnictwa, 684. Kredyt rolnictwa, 685. Kredyt rolnictwa, 686. Kredyt rolnictwa, 687. Kredyt rolnictwa, 688. Kredyt rolnictwa, 689. Kredyt rolnictwa, 690. Kredyt rolnictwa, 691. Kredyt rolnictwa, 692. Kredyt rolnictwa, 693. Kredyt rolnictwa, 694. Kredyt rolnictwa, 695. Kredyt rolnictwa, 696. Kredyt rolnictwa, 697. Kredyt rolnictwa, 698. Kredyt rolnictwa, 699. Kredyt rolnictwa, 700. Kredyt rolnictwa, 701. Kredyt rolnictwa, 702. Kredyt rolnictwa, 703. Kredyt rolnictwa, 704. Kredyt rolnictwa, 705. Kredyt rolnictwa, 706. Kredyt rolnictwa, 707. Kredyt rolnictwa, 708. Kredyt rolnictwa, 709. Kredyt rolnictwa, 710. Kredyt rolnictwa, 711. Kredyt rolnictwa, 712. Kredyt rolnictwa, 713. Kredyt rolnictwa, 714. Kredyt rolnictwa, 715. Kredyt rolnictwa, 716. Kredyt rolnictwa, 717. Kredyt rolnictwa, 718. Kredyt rolnictwa, 719. Kredyt rolnictwa, 720. Kredyt rolnictwa, 721. Kredyt roln

